

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Spes & Fiducia, Cuius Iudicisqve Dei, Erga Homines In Hac
Vita Existentes, Firmata**

Stengel, Georg

[S.l.], 1645

§. 2. Innocentis Monachi ridicula simplicitas malitiosissimi Nobilis
iniquitatem emendat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49823](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49823)

si non tantum contraria contrarijs curentur, sed etiam ipsi artis præcepto contraria adhibeantur. Sic Seruator *expuens in terrã* Ioan. 9. 6
fecit lutum ex spũto, ad oculos cæci illuminandos, cum alioqui luto oculi excæcentur; nihil enim illis magis est contrarium. Sic cum nihil fit, quod aquas magis reddat amaras atque impotabiles, quam sal (vt ex marinis aquis est manifestum, quas nemo potest bibere) tamen Elisæus eas, immisso 4. Reg. 25
 20.
 in amaras aquas sale, dulces potabilésq; effecit. Si artem sequi humanam, aut pharmacopolas voluisset imitari, saccharum inspersisset, mel infudisset, mulsum, non sallem indidisset. Habet ergo præcipuam admirationem diuinæ prouidentia illud cœlestē iudicium, quo *vocat ea quæ non sunt, tan-* Rom. 4
 17.
quam ea quæ sunt; & utitur ijs, qui sunt cõtentibiles, in hominum oculis, vt eos confundat, qui sibi videntur esse sapientes. Nam quemadmodum, apud Strabonem, *Crot-* Strab.
 niatarum postremus, reliquorum primus est; lib. 6.
 ita sæpe, apud Deum, *primi fiunt nouissimi*; Matth.
 19. 30.
 & *nouissimi primi.*

§. II.

*Innocentis Monachi ridicula simplicitas mali-
 tiosissimi Nobilis iniquitatem emendat.*

T

I

Cæsarius
lib. 6.
cap. 2.

In quam rem *VVido* Abbas Cisterciensis, postea Cardinalis, cum missus esset Colonias, ad electionem confirmandam, que facta fuerat contra *Philippum* in *Othonem*, retulit ibidem, quandam sanctæ simplicitatis historiam satis jucundam, satisque mirabilem. Dicebat enim, Cisterciensis ordinis domum quampiam, in ditioe sitam Nobilis, sed Deum ac diuina non curantis viri. Is, cui jus & vis idem erat, cœnobium multis miseris vexabat modis; per præfectos ac ministros reliquos, de annonâ, de vino, de pecoribus Monasterij, quatum libuit, abstulit, atque vsurpauit; idque toties, quoties vâsana in eum incessit, libido rapiendi. Religiosis reliquit, quantum ipsi videbatur, non quantum ad eos pertinebat. Quem ad modum haud rarò hodiè que fieri videmus, ab ijs, qui, vt ipsi pereant, perdere Religiosorum redditus, omni, quâ possunt, ope, nituntur. Diu iam ea durauerat, tyrannis; & pœnè lex erat, nullum jus esse Monachorum, eorûmque jura, sine injuria posse violari. Quid facerent, contra vim tantam, pauperculi? Crabronem irritassent, aut ignem gladio fodissent, nisi querelas intra septa monasterij continuissent. Iraque gemitum silentio prementes, velut inclusam

flam-

flammam, conabantur suffocare. Sed ea tandem, tanquam ruptis repagulis, se se effudit potentiùs, quando idem Nobilis, more hostis, in armenta ipsa monasterij palam inuasit, partemque haud exiguam, prædæ instar, in suam arcem, nouus Cacus abduxit. Conuocat Abbas fratres, in cōcilio existunt querelæ; mox turbæ, itur in diuersas sententias. Mittendum vnum, è toto cœtu, censuerunt. Sed non erat, qui mitti vellet. Abbatis præcipuam fore auctoritatem arbitrabantur. At ille prouinciam detrectauit, dictitans, nihil se, apud Caucaseum pectus, profecturum. Destinatur Prior, sed & ille noluit actum agere. Designatur is, qui *cellæ præfectus* vocatur; excusauit. Ad vltimum, Nemone hîc est, ait Cœnobiarcha, qui nobis ire aut velit, aut adire hunc Verrem audeat? Cunctis altum silentibus, indignante ironia, vnus: Ille, inquit, eat, & digito simul hominem senio ingenioque simplicissimum, ac inde ineptissimum ostendebat. O quanta est vis simplicitatis! Nescit tergiversari, dum nescit suspicari. Hinc, qui simplicior, idem est obedientior.

Igitur, ceteris omnibus iter detrectantibus, iste solus negotium suscepit. In ipso abi-

T 2 tu, ex

tu, ex Abbate quærit: Quid sibi, si non totum, sed pars duntaxat eorum, quæ ablata erant, restituatur, faciendum? Respondet Abbas: *Quidquid reddiderit, accipe, in Nomine Domini.* Præstat aliquid recipere, quàm amittere totum. Sic instructus it monachus. Ad arcem ubi peruenit, immò & ad conspectum honorati prædonis, cœpit Præfulis sui, Fratrumq; ei in primis orationes offerre; tum etiam mandata, quæ acceperat, exponere.

Iob. 12. 4. Audit oue vulpes, & quia *deridetur iusti simplicitas, quæ est lampas contempta apud cogitationes diuitum, parata ad tempus statutum,* ideò & tunc superba astutia, querelas Religiosi parui pendens, & cum sarcasmo eleuans, video te famelicum, inquit, Pater, igitur prius prande, & tum responsum accipe. Profuit & hîc, simplicem fuisse, vt iniquus depeculator *in astutia sua comprehenderetur.* Condixit.

1. Cor. 3. 19. Mansit. Hora prandij iubetur accumbere; apponuntur consueta carniū fercula; nulla hospitis carne alioqui abstinentis habitatione, immò in muscipulam, qua non conuiuia, sed conuiuator caperetur. Haud immemor erat Monachus aut regulæ, aut consuetudinis suæ; sed obedientia simplicissimo homini, & præceptum Abbatis præcipuè ante

ante oculos versabatur. Itaque cum carnes appositas, de monasterij sui pecoribus esse, haud ambigeret, intrepidè eas, non tantùm ad satietatem, sed etiam, supra naturæ appetentiam, contruncare institit, idque, non vt se, sed vt Superioris mandatum impleret. Sedebat, cum vxore sua, Nobilis, in diuersa mensæ parte, identidem tuburcinantem & obseruans, & admirans, temerèque secum cogitans, ita Religiosos, cum foras prodeunt, libertate in peccatum abuti, è claustris sui cauea emissos. Absoluto prandio, remotisque mensis, Monachum ab arbitris seductum, eiusmodi sermone aggressus est. Dic mihi, bone vir, *solèntne Conuentus vester manducare carnem?* Nequaquam, ait Monachus. Addit Nobilis: *Quid, cum exeunt?* Neque domi, neque foris carnibus vescuntur, inquit Monachus. Ratus Nobilis, se eum in nassam, compulsum tenere: Cur igitur, tu, hodie, inquit, Milo mihi factus bouem propemodum solus integrum, in mensa mea, deuorauisti? Dixit hæc vocaliùs, vt ceteri quoque audire ac ridere possent. Verùm alia consilia Dei fuère. Voluit enim *tyrannum* (sic author, vocat bonorum Ecclesiasticorum inuasores) innocentissimi viri simplicitate, erudire; non titillare ad cathiños. T 3 Audi,

Iob. 8. 20.

Audi, quid simplicitas verſutiae reſpon-
 derit. *Cum Abbas meus*, inquiebat, *huc me*
mitteret, præcepit mihi, ut quidquid ex pecori-
bus rehabere poſſem, accipere non recuſarem, &
quia mihi conſtabat, carnes appoſitas fuiſſe mo-
naſterij mei; item quia timui, nil ampliùs mi-
hi fore reſtituendum, niſi quantum dentibus
capere poſſem; comedi, propter obedientiam, ne
omnino vacuus redirem. Superavit tam ſin-
 cera ſimplicitas omnes eloquentiæ profanæ
 artes & colores. Nam quia *Deus non proyiciet*
ſimplicem, nec porriget manum malignis, ea viſ,
 fuit reſponſi, vt adamantinum Nobilis pe-
 ctus penetrarit. Illico enim dicti candore,
 immò S. Spiritu per os Monachi loquente,
 commotus, præſtolari tantisper eum juſſit,
 donec rem ad vxorem referret; ſine cuius
 vtique nutu ac tribunali nihil audebat fa-
 cere. Vxori igitur, recensitâ ſenis reſponſio-
 ne, dixit: Tantæ virum innocentiae ac ſim-
 plicitatis repulſam pati, indignum eſt, & pe-
 riculoſum. Quippe præſentem Dei vindictâ
 metuo, ſi hunc offendo. Idem cenſuit & v-
 xor, viro, ad miſerandum, procliuior. Ergo
 ad ſenem reuerſus hac oratione vſus eſt. Ve-
 nerande ſenex, optime Dei ſerue, vicisti, non
 Tullium eloquentem, ſed Paulum ſimplicem
 imita-

imitatus. Si vi egisses, si disertis verbis, si compositis ad persuadendum figuris, si tropis me aggressus esses, lapis fuisset. Vfus obediētia, vfus sinceritate, me totum emollijsti. Vidi enim te hominem esse misericordia dignum. Itaque Monasterio tuo & abacta pecora, quæ supersunt, restituā, & quidquid vnquam damni intuli, quā licuerit, in integrum sarciam; neq; posthac quidquam turbæ in vos mouebo. Ex eâ igitur horâ, non solùm bona sua, sed etiam constantem cœnobitæ pacem ac quietem habuere.

§. III.

Cur Deus quibusdam frænum laxet in Religiosos, itémque, cur per simplices saepe plus efficiat, quàm per mundi sapientes?

Duo mihi hinc sumo documenta. Primum, sicut paterfamilias eadem clauis aperit clausa, & aperta claudit, ita eodem opere laxare aliquando Deum secularibus frænū, in Religiosorum prouentus, aliâque bona grassantibus; vt, dum inuasores rapiendo currunt in Infernum, Religiosi tolerando cœlum promereantur, & in Domino ponere spem suam assuescant, solenturque se illo cantu: *Quoniam non in finem obliuio erit pauperis;* Ps. 9. 19.